

Dopuna zajedničke analize na temu:

„Kretanje stranih direktnih investicija
i spoljnotrgovinske razmjene u Crnoj
Gori i Republici Sjevernoj Makedoniji, u
periodu od 2019. do 2021. godine“

IV kvartal 2021. godine

SLUČAJ CRNE GORE

jun 2022. godine

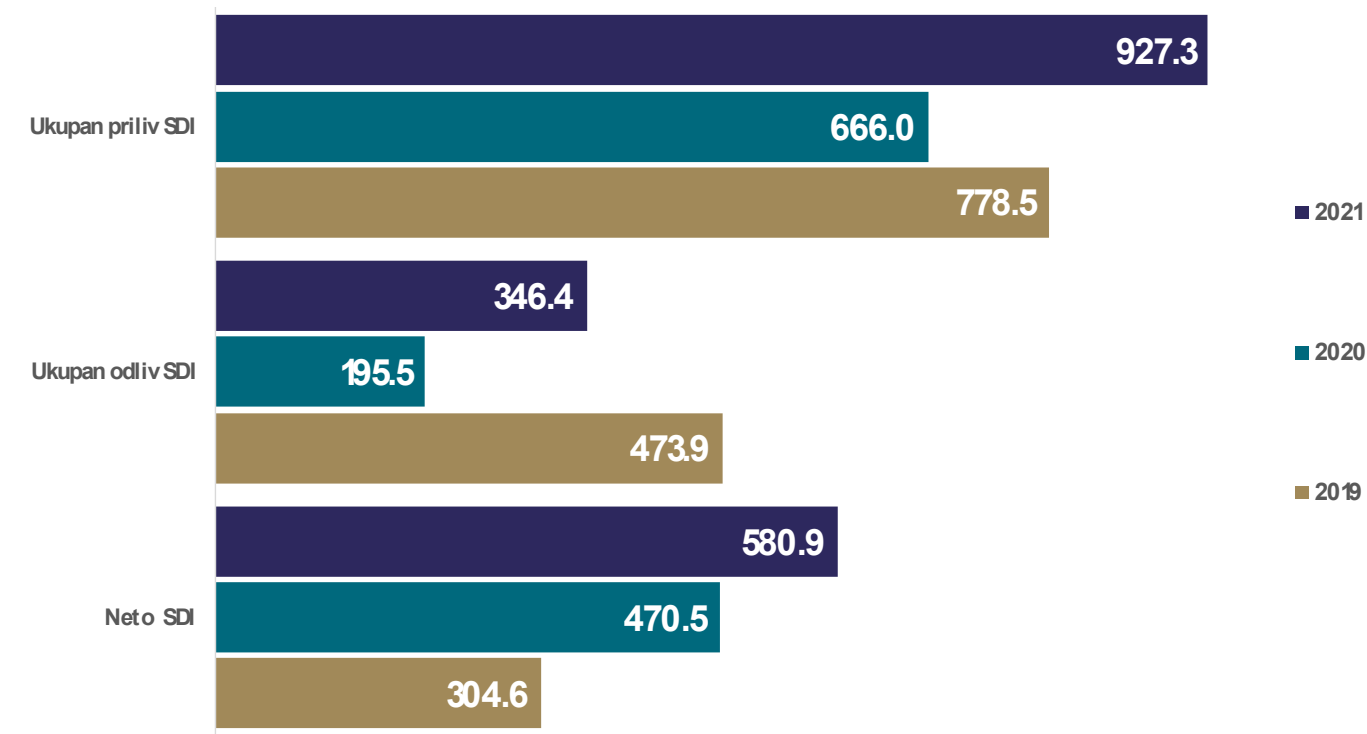
1. STRANE DIREKTNE INVESTICIJE

U prvom dijelu su istaknute informacije o stranim direktnim investicijama u Crnoj Gori, koje su dopunjene sa podacima za četvrti kvartal 2021. godine¹ i podliježu poređenju na godišnjem i kvartalnom nivou.

1.1 SDI U PERIODU 2019, 2020. I 2021. GODINE

Ukupan priliv SDI u 2021. godini, prema preliminarnim podacima CBCG, iznosio je 927,3 mil. eura. U formi vlasničkih ulaganja ostvaren je priliv od 493,4 mil. eura, što čini 53,2% ukupno ostvarenog priliva, i to: investicije u kompanije i banke iznosile su 215,1 mil. eura, dok su ulaganja u nekretnine iznosila 278,3 mil. eura. Priliv SDI u formi interkompanijskog duga iznosio je 322,7 mil. eura. Imajući u vidu da je ukupan odliv SDI iznosio 346,4 mil. eura, neto SDI je ostvaren u iznosu od 580,9 mil. eura.

Grafik br. 1 – ukupan priliv SDI, ukupan odliv SDI i neto priliv SDI u 2019, 2020. i 2021*. godini (mil. eura)

Izvor: CBCG; *preliminarni podaci

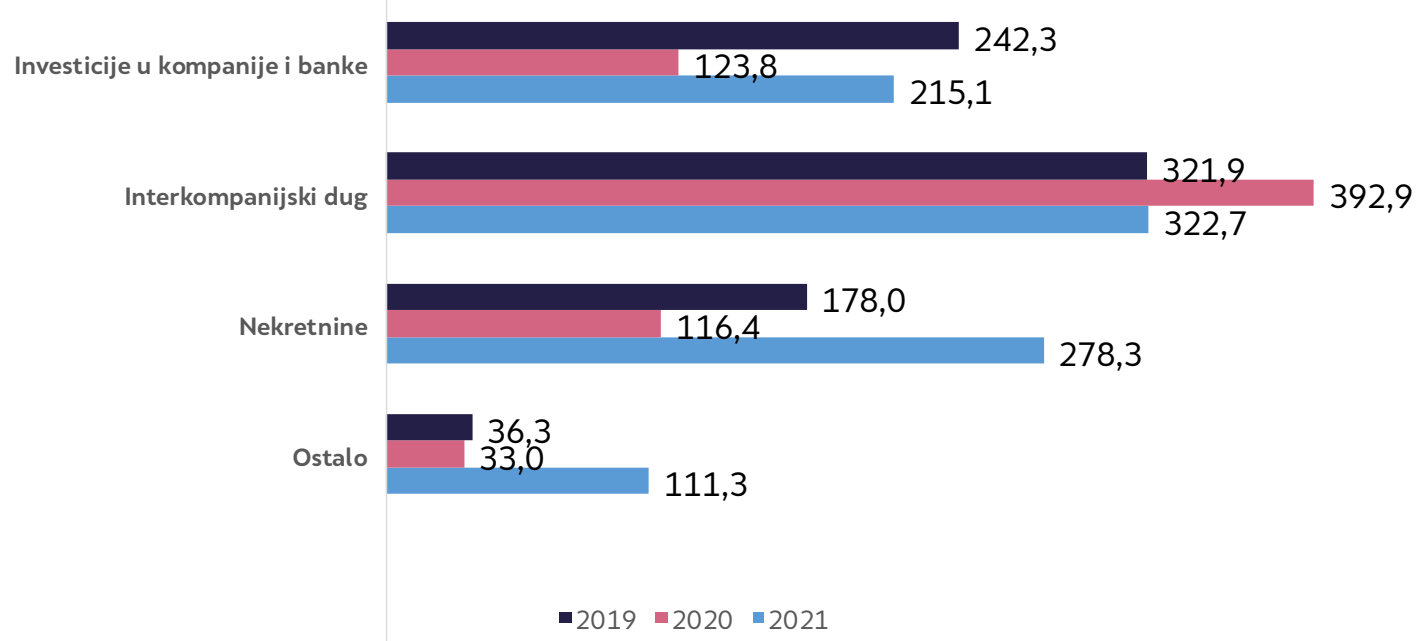
U 2021. godini, ukupan priliv SDI je viši za 19,1% u odnosu na 2019. godinu. U 2020. godini ukupan priliv SDI bilježi pad u odnosu na 2019. godinu za 14,5%, kao rezultat pada vlasničkih ulaganja. U 2021. godini bilježi rast za 39,2% u odnosu na 2020. godinu, kao rezultat rasta vlasničkih ulaganja.

Ukupan odliv SDI u 2021. godini je za 77,2% viši nego u istom periodu prethodne godine, odnosno 26,9% manji nego u 2019. godini. U 2021. godini, odliv po osnovu ulaganja rezidenata u inostranstvo iznosio je 120,6 mil. eura, dok su povlačenja sredstava nerezidenata investiranih u Crnu Goru iznosila 225,8 mil. eura. Neto SDI u 2021. godini viši je za 90,7% u odnosu na 2019. godinu, povećanjem vlasničkih ulaganja, ulaganja u ostalo i smanjenjem odliva SDI, dok je u odnosu na 2020. veći za 23,5%. Neto SDI u 2020. godini bilježi rast u odnosu na 2019. godinu, kao rezultat smanjenja odliva. Poredeći 2019, 2020. i 2021. godinu, najveći ukupni priliv SDI i neto priliv SDI zabilježen je u 2021. godini.

¹ Podaci za 2020. i 2021. godinu su revidirani u odnosu na prvobitnu analizu; izvor Centralna banka Crne Gore

U odnosu na period prije pandemije, ukupan priliv SDI je zabilježio povećanje za 148,9 mil. eura. Ulaganje u nekretnine povećano je za 100,3 mil. eura, investicije u kompanije i banke smanjene su za 27,2 mil. eura, dok je interkompanijski dug povećan za 0,8 mil. eura.

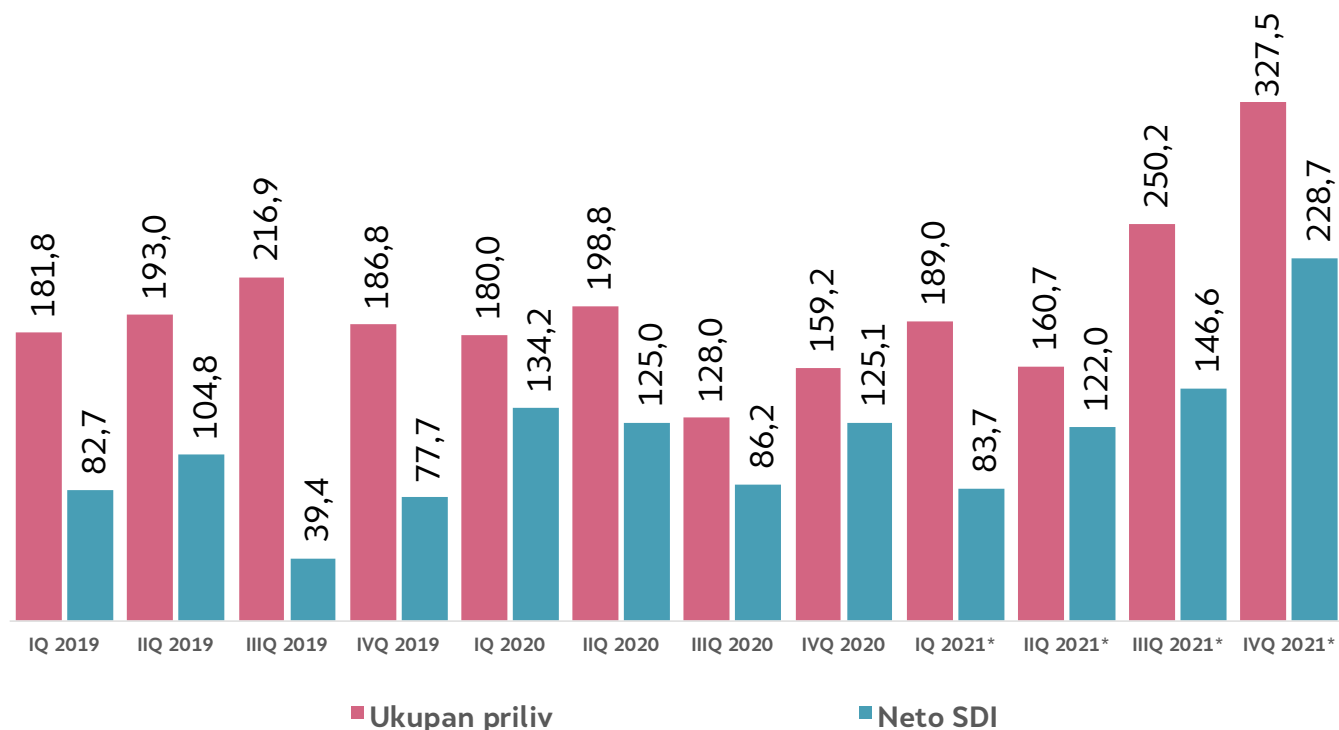
Grafik br. 2 - poređenje strukture priliva SDI tokom 2019, 2020. i 2021*. godine (mil. eura)

Izvor: CBCG ; *preliminarni podaci

U posljednjem kvartalu 2021. godine, ukupan priliv SDI, dostigao je iznos od 327,5 mil. eura, dok neto SDI iznosi 228,7 mil. eura, što na kvartalnom nivou, u izveštajnom periodu predstavlja najviše iznose.

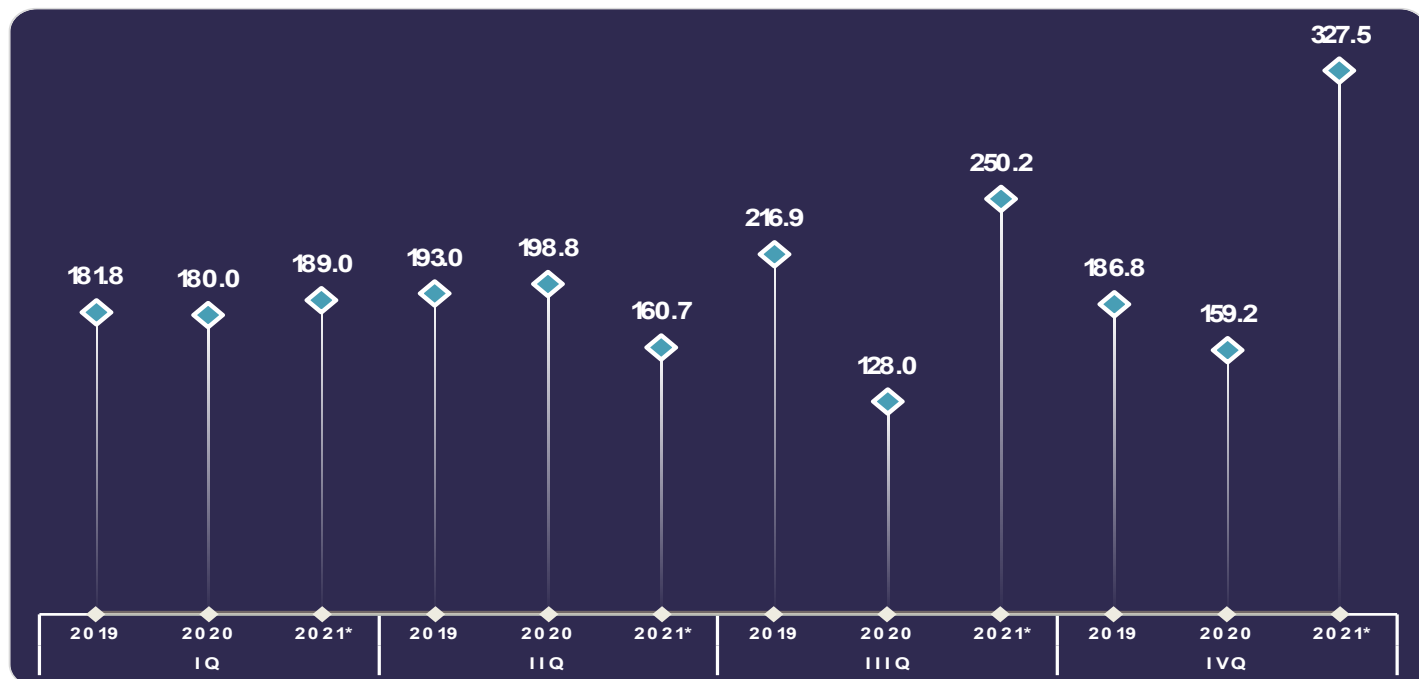
Grafik br. 3 - kretanje ukupnog priliva SDI i neto SDI u CG (mil. eura)

Izvor: CBCG ; *preliminarni podaci

U odnosu na prethodne dvije godine, kvartalno, sa izuzetkom drugog kvartala, 2021. godina bilježi poboljšanje ukupnog priliva SDI.

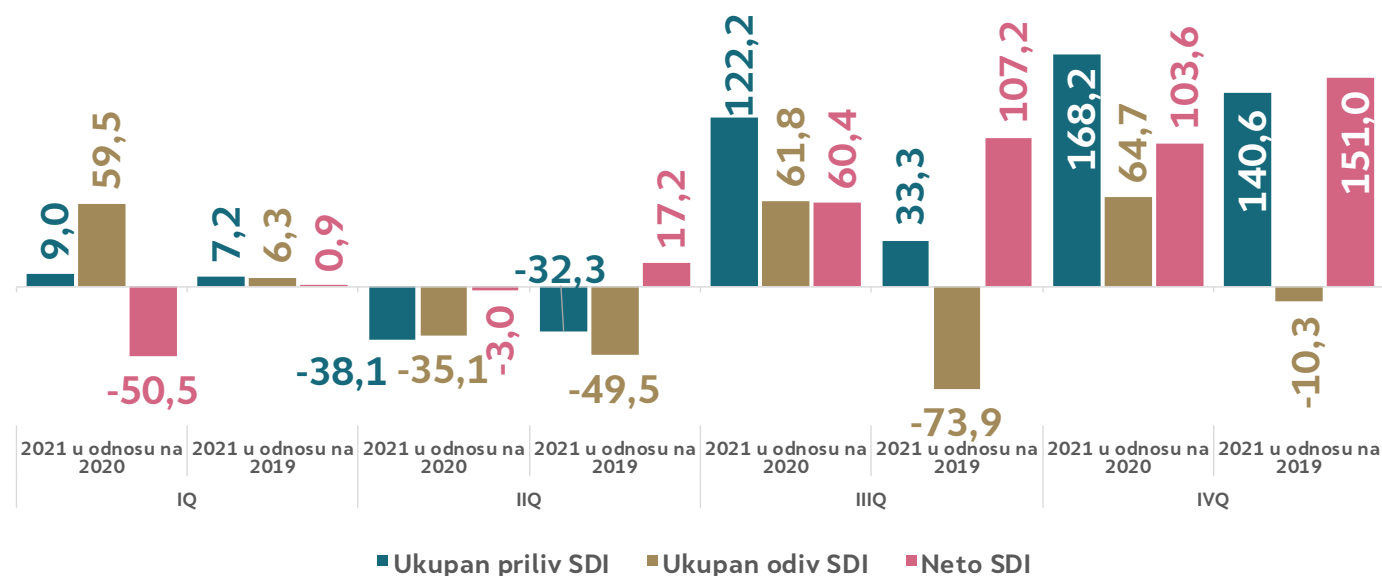
Grafik br. 4 – poređenje ukupnog priliva SDI kvartalno tokom 2019, 2020. i 2021. godine (mil. eura)

Izvor: CBCG; *preliminarni podaci

U posmatranom periodu, najveća apsolutna razlika ukupnog priliva SDI u odnosu na isti kvartal prethodne godine, zabilježena je u četvrtom kvartalu 2021. u odnosu na 2020. godinu, između ostalog, kao rezultat rasta ulaganja u nekretnine.

Grafik br. 5 – apsolutna razlika ukupnog priliva, ukupnog odliva i neto SDI 2021. u odnosu na 2020. i 2019. godinu (mil. eura)

U četvrtom kvartalu 2021. godine, ukupni priliv SDI u 2021. godini bilježi rast za 140,6 mil. eura, ili 75,3% u odnosu na isti kvartal 2019. godine. Rast SDI u odnosu na 2020. godinu, u posljednjem kvartalu, iznosi 168,2 mil. eura, odnosno 105,6%.

Ukupan odliv SDI iznosio je 98,8 mil. eura, za 189,4% više nego u istom periodu prethodne godine, a za 9,5% niže u odnosu na 2019. godinu. Neto SDI, u četvrtom kvartalu, bilježi porast za 151,0 mil. eura ili 194,4% u odnosu na 2019. godinu, dok je u odnosu na 2020. veći za 103,6 mil. eura ili 82,8%.

1.2 TREND KRETANJA UKUPNOG PRILIVA SDI PO ZEMLJAMA²

U 2021. godini, najveći priliv SDI dolazio je iz Ruske Federacije, zatim Italije i Švajcarske; tokom 2020. godine, iz Ruske Federacije, Kine i Švajcarske, dok 2019. godine iz Ruske Federacije, Mađarske i Ujedinjenih Arapskih Emirata. U posmatranom periodu, od 2019. godine do 2021. godine, najveći priliv SDI dolazi iz Ruske Federacije.

Tabela br. 1 - pet zemalja sa najvećim ukupnim prilivom SDI u CG u 2019, 2020. i 2021. godini (mil. eura i %)

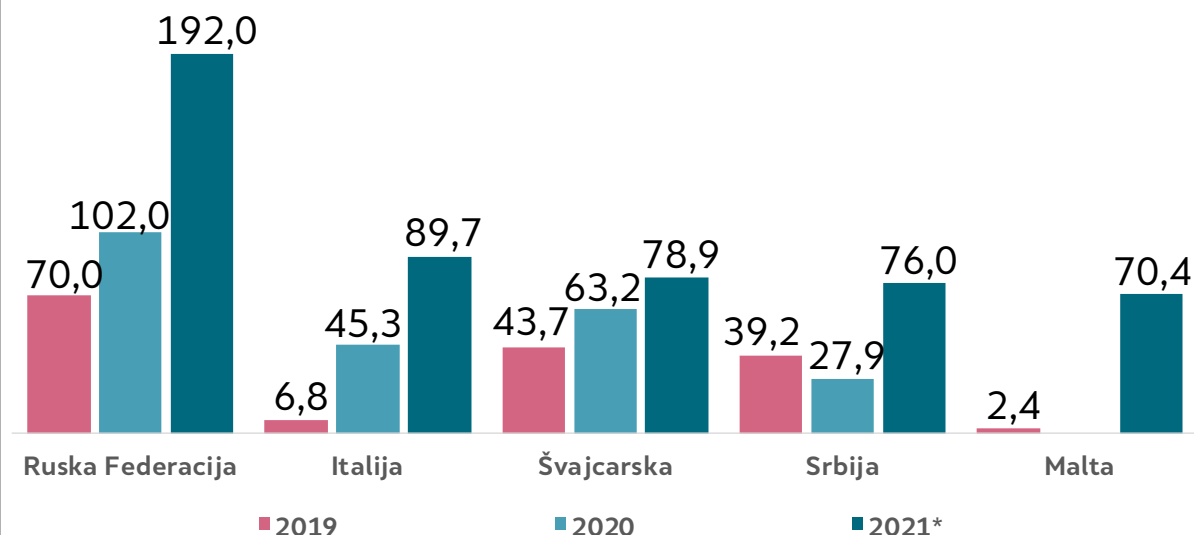
2019			2020			2021		
Zemlja	Iznos ukupnog priliva	Udio u ukupnom prilivu	Zemlja	Iznos ukupnog priliva	Udio u ukupnom prilivu	Zemlja	Iznos ukupnog priliva	Udio u ukupnom prilivu
Ruska Federacija	70,0	9,0%	Ruska Federacija	102,0	15,3%	Ruska Federacija	192,0	20,7%
Mađarska	54,4	7,0%	Kina	71,2	10,7%	Italija	89,7	9,7%
Ujedinjeni Arapski Emirati	48,5	6,2%	Švajcarska	63,2	9,5%	Švajcarska	78,9	8,5%
Švajcarska	43,7	5,6%	Italija	45,3	6,8%	Srbija	76,0	8,2%
Srbija	39,2	5,0%	SAD	29,5	4,4%	Malta	70,4	7,6%

Izvor: CBCG; *preliminarni podaci

Ukupan priliv SDI Ruske Federacije, Italije, Švajcarske, Srbije i Malte čine 54,7% ukupnog priliva u 2021. godini.

Ukupan priliv SDI Ruske Federacije, Kine, Švajcarske, Italije i SAD u 2020. godini čine 46,7% ukupnog priliva. Ukupan priliv SDI Ruske Federacije, Mađarske, Ujedinjenih Arapskih Emirata, Švajcarske i Srbije čine 32,9% ukupnog priliva u 2019. godini.

² CBCG, na svojoj internet stranici, objavljuje spisak zemalja koji se odnosi na ukupan priliv stranih direktnih investicija u CG - po zemljama. Ovaj spisak sadrži stavku i Ostale zemlje (uključujući povjerljive podatke). Izvor podataka je platni promet sa inostranstvom (ITRS) i podaci su dati prema zemljama plaćanja. U strukturi ukupnog priliva po zemljama pojedine stavke označene su kao povjerljivi, odnosno povjerljivi podaci koji se odnose na najviše tri strane kompanije.

Grafik br. 6 – kretanje pet zemalja³ - najveći ukupni priliv SDI u CG u 2021, 2020. godini u odnosu na 2019. godinu (mil. eura)

Izvor: CBCG; *preliminarni podaci

Tabela br. 2 – pet zemalja sa prikazanim najvećim prilivom SDI u CG - u odnosu na 2021. godinu (mil. eura i %)

	2019	2020	2021*	2021* u odnosu na 2019		2021* u odnosu na 2020	
				mil. eura	%	mil. eura	%
Ruska Federacija	70,0	102,0	192,0	122,0	174,4%	90,0	88,3%
Italija	6,8	45,3	89,7	82,9	1222,5%	44,4	98,1%
Švajcarska	43,7	63,2	78,9	35,2	80,5%	15,6	24,8%
Srbija	39,2	27,9	76,0	36,7	93,6%	48,1	172,5%
Malta	2,4	-	70,4	67,9	2782,3%	-	-

Izvor: CBCG; *preliminarni podaci

Ukupan priliv SDI Ruske Federacije, u 2021. godini iznosi 192,0 mil. eura, i u dijelu priliva po osnovu ulaganja nerezidenata u Crnu Goru, najveći iznos odnosi se na investicije u domaća preduzeća i banke. Ukupan priliv SDI ove zemlje bilježi rast za 88,3%, a u odnosu na 2019. godinu 174,4%.

³ CBCG, na svojoj internet stranici, objavljuje spisak zemalja koji se odnosi na ukupan priliv stranih direktnih investicija u CG - po zemljama. Ovaj spisak sadrži stavku i Ostale zemlje (uključujući povjerljive podatke). Izvor podataka je platni promet sa inostranstvom (ITRS) i podaci su dati prema zemljama plaćanja. U strukturi ukupnog priliva po zemljama pojedine stavke označene su kao povjerljivi, odnosno povjerljivi podaci koji se odnose na najviše tri strane kompanije.

2. SPOLJNOTRGOVINSKA RAZMJENA

2.1 TRGOVINSKA RAZMJENA U CRNOJ GORI U PERIODU 2019, 2020. i 2021. GODINE

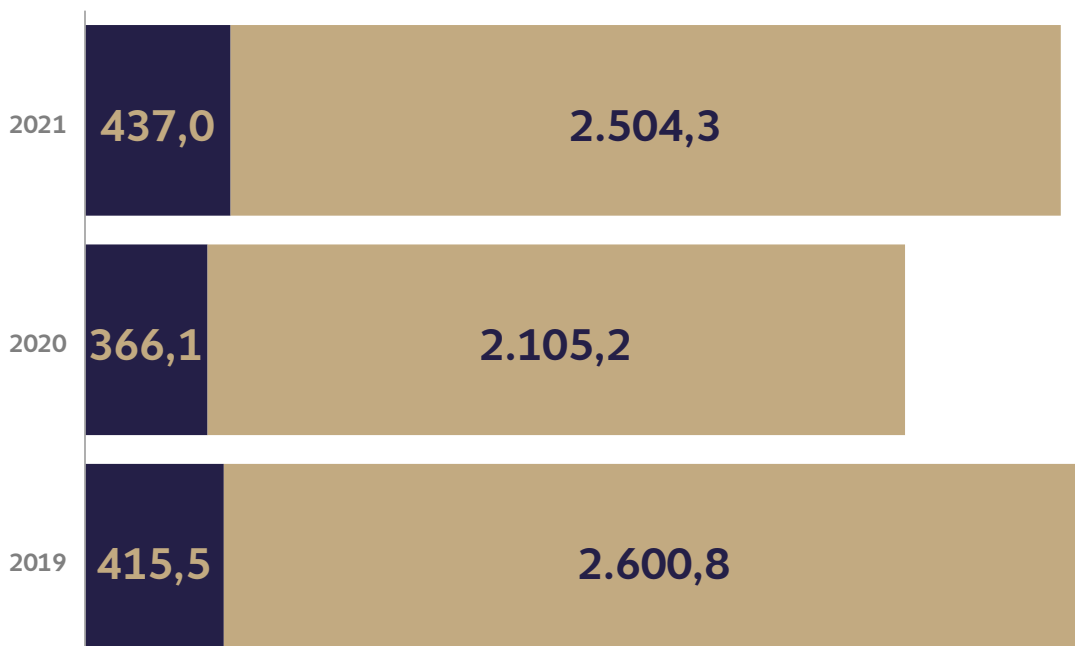
Trgovinska razmjena za period 2019, 2020. i 2021. godine bila je pod uticajem pandemije COVID – 19. U 2020. godini trgovinska razmjena iznosila je 2.471,2 mil. eura i manja je za 19,1% ili 544,9 mil. eura u odnosu na 2019. godinu. U 2021. godini evidentan je oporavak trgovinske razmjene, kada iznosi 2.941,4 mil. eura i na približnom je nivou kao 2019. godine, to jeste manja je za 2,5%. Trgovinski deficit u 2021. godini iznosi 2.067,3 mil. eura i manji je za 5,3% u odnosu na 2019. godinu. U 2021. godini je trgovinski deficit iznosio 1.739,04 mil. eura, što je posljedica slabije trgovinske razmjene, pod uticajem pandemije COVID-19. Crna Gora ima značajno nizak nivo pokrivenosti izvoza uvozom pa se može vidjeti da je taj nivo u 2019. godini 16%, u 2020. godini 17,4% i 2021. godini 17,5%.

Tabela br.4 - Pregled izvoza, uvoza, trgovinskog bilansa i trgovinske razmjene u 2019, 2020. i 2021. godini (mil. eura)

Izvoz, uvoz, trgovinski bilans i trgovinska razmjena	2019	2020	2021
Izvoz	415.5	366.1	437.0
Uvoz	2.600.8	2.105.2	2.504.3
Trgovinski bilans	-2.185.3	-1.739.0	-2.067.3
Trgovinska razmjena	3.016.3	2.471.3	2.941.4
Pokrivenost izvoza uvozom	16.0%	17.4%	17.5%

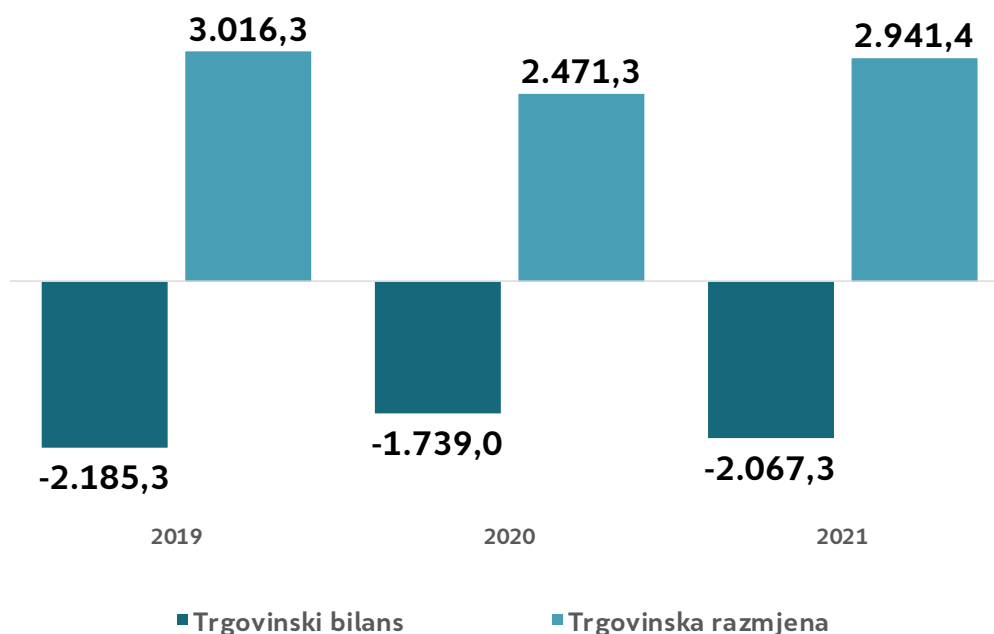
Izvor: Uprava za statistiku CG Monstat

Grafik br.9 - Pregled uvoza i izvoza u 2019, 2020. i 2021. godini (mil. eura)

Izvor: Uprava za statistiku CG Monstat

Grafik br. 10 - Trgovinski bilans i trgovinska razmjena u 2019, 2020. i 2021. godini (mil. eura)

Izvor: Uprava za statistiku CG Monstat

2.2 TRGOVINSKA RAZMJENA U CRNOJ GORI ZA ČETVRTI KVARTAL 2019, 2020. I 2021. GODINU

Trgovinska razmjena u Crnoj Gori za period četvrtog kvartala 2019, 2020. i 2021. godine, u 2021. godini dostiže 810,9 mil. eura i veća je za 44,7 mil. eura ili 5,8% u odnosu na 2019. godinu. Najveći trgovinski deficit ostvaren je u četvrtom kvartalu 2021. godine i iznosio je 541,1 mil. eura, što predstavlja povećanje u odnosu na isti period 2019. godine za 4,8 mil. eura ili 1%. Takođe, u četvrtom kvartalu 2021. godine i uvoz i izvoz bilježe rast u odnosu na posmatrani period 2019. i 2020. godine. Izvoz u četvrtom kvartalu 2021. godine iznosi 134,9 mil. eura i veći je za 19,9 mil. eura ili 17,3%. Kada je u pitanju uvoz u posmatranom periodu u 2021. godini isti iznosi 676 mil. eura i u odnosu na 2019. godinu viši je za 24,8 mil. eura ili 3,8%. Pokrivenost izvoza uvozom najniža je u četvrtom kvartalu 2019. godine i iznosi 17,7%, dok u četvrtom kvartalu 2020. godine bilježi rast i iznosi 20,6%, odnosno 20% u četvrtom kvartalu 2021. godine.

Tabela br.5 -Pregled uvoza, izvoza, trgovinskog bilansa i trgovinske razmjene u 2019, 2020. i 2021. godini za četvrti kvartal (mil. eura i %)

Uvoz, izvoz, trgovinski bilans i trgovinska razmjena	IV kvartal 2021		
	2019	2020	2021
Izvoz	115.0	111.6	134.9
Uvoz	651.2	540.5	676.0
Trgovinski bilans	766.2	652.0	810.9
Trgovinska razmjena	-536.3	-428.9	-541.1
Pokrivenost izvoza uvozom	17.7%	20.6%	20.0%

Izvor: Uprava za statistiku CG Monstat

2.3 IZVOZ U CRNOJ GORI PO SMKT U ČETVRTOM KVARTALU 2019, 2020. i 2021. GODINE

Izvoz u Crnoj Gori po SMKT u četvrtom kvartalu 2021. godine bilježi rast za 20 mil. eura ili 17,4% u odnosu na isti period 2019. godine. U odnosu na četvrti kvartal 2020. godine, izvoz u 2021. godini bilježi rast 23,4 mil. eura ili 20,9%.

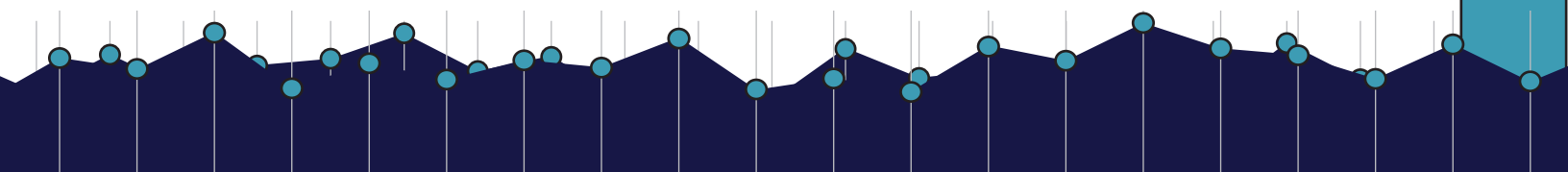
Najveće učešće u izvozu zabilježeno je u sektoru proizvoda klasifikovanih prema materijalu i u četvrtom kvartalu 2021. godine izvoz navedenih proizvoda bilježi rast za 13,8 mil. eura ili 59,4% u odnosu na 2019. godinu. Kada se posmatra u odnosu na četvrti kvartal 2020. godine, izvoz proizvoda klasifikovanih prema materijalu u 2021. godini bilježi rast od 17,1 mil. eura ili 85,2%.

Drugo najznačajnije učešće u izvozu Crne Gore, u četvrtom kvartalu 2019, 2020. i 2021. godine ima sektor sirovina osim goriva. U četvrtom kvartalu 2021. godine ovaj sektor bilježi rast u odnosu na isti period 2019. godine za 8,8 mil. eura ili 38,4% dok u odnosu na isti period 2020. godine bilježi, takođe, rast za 9 mil. eura ili 39,2%.

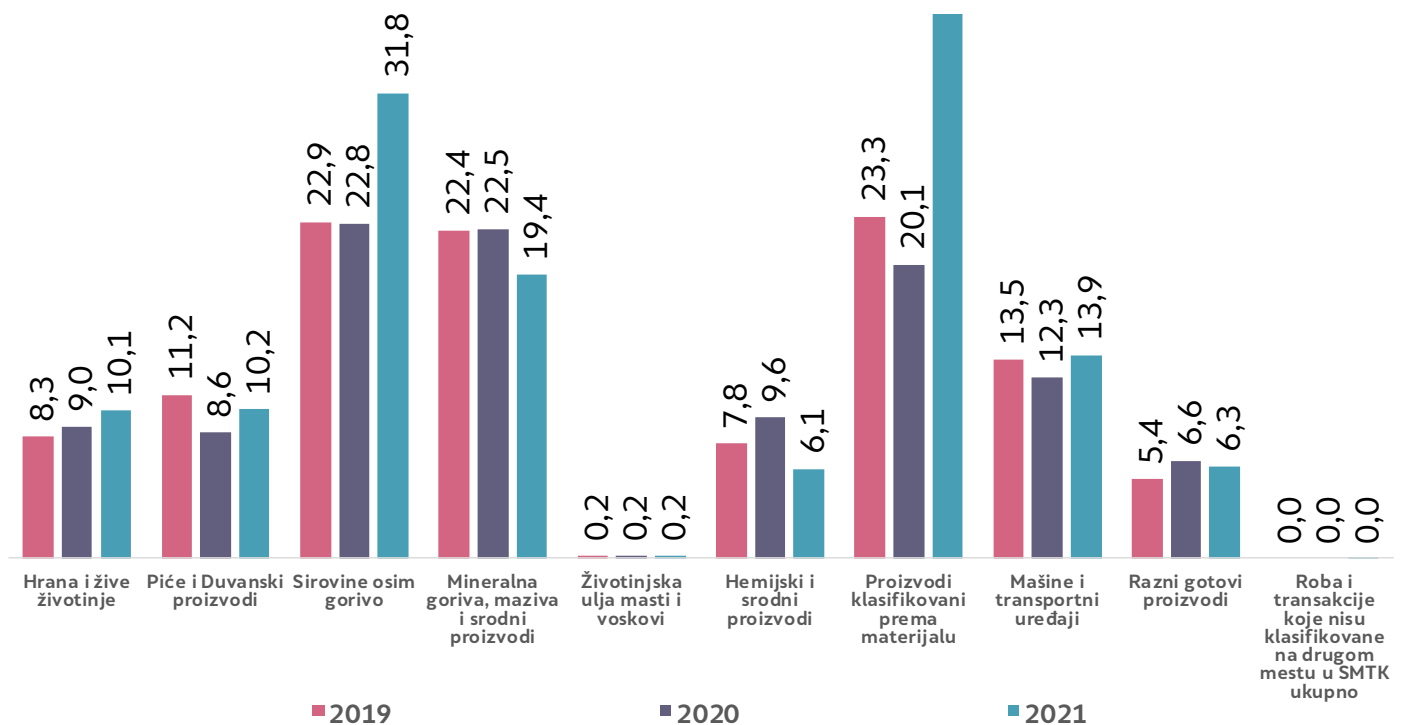
Tabela br. 6 – SMKT izvoz za IV kvartal 2019 – 2021. godine (mil. eura)

Izvoz po robnim sektorima		Kvartal IV			Učešće u ukupnom izvozu		
		2019	2020	2021*	2019	2020	2021*
0	Hrana i žive životinje	8.3	9.0	10.1	7.2%	8.0%	7.5%
1	Piće i Duvanski proizvodi	11.2	8.6	10.2	9.7%	7.7%	7.5%
2	Sirovine osim gorivo	22.9	22.8	31.8	20.0%	20.4%	23.5%
3	Mineralna goriva, maziva i srodni proizvodi	22.4	22.5	19.4	19.4%	20.1%	14.4%
4	Životinjska ulja masti i voskovi	0.2	0.2	0.2	0.2%	0.1%	0.1%
5	Hemijski i srodni proizvodi	7.8	9.6	6.1	6.8%	8.6%	4.5%
6	Proizvodi klasifikovani prema materijalu	23.3	20.1	37.2	20.3%	18.0%	27.5%
7	Mašine i transportni uređaji	13.5	12.3	13.9	11.8%	11.0%	10.3%
8	Razni gotovi proizvodi	5.4	6.6	6.3	4.7%	6.0%	4.7%
9	Roba i transakcije koje nisu klasifikovane na drugom mestu u SMTK ukupno	0.0	0.0	0.0	0.0%	0.0%	0.0%
Ukupno		115.0	111.6	135.0	100.0%	100.0%	100.0%

Izvor: Uprava za statistiku CG Monstat; *preliminarni podaci

Grafik br. 11 – SMKT izvoz za IV kvartal 2019, 2020 i 2021*. godine (mil. eura)

Izvor: Uprava za statistiku CG Monstat; *preliminarni podaci

2.4 UVOZ U CRNOJ GORI PO SMKT U ČETVRTOM KVARTALU 2019, 2020. i 2021. GODINE

Uvoz u Crnoj Gori po SMKT, u četvrtom kvartalu 2021. godine, bilježi rast za 135,8 mil. eura ili 25,13% u odnosu na isti period 2020. godine. U odnosu na četvrti kvartal 2019. godine, uvoz u 2021. godini bilježi rast 25,5 mil. eura ili 3,9%.

Najveće učešće u uvozu zabilježeno je u sektoru mašina i transportnih uređaja i u četvrtom kvartalu 2021. godine uvoz navedenih proizvoda bilježi pad za 11,5 mil. eura ili 7,7% u odnosu na 2019. godinu. Kada se posmatra u odnosu na četvrti kvartal 2020. godine, uvoz mašina i transportnih uređaja u 2021. godini bilježi rast od 14,1 mil. eura ili 11,4%.

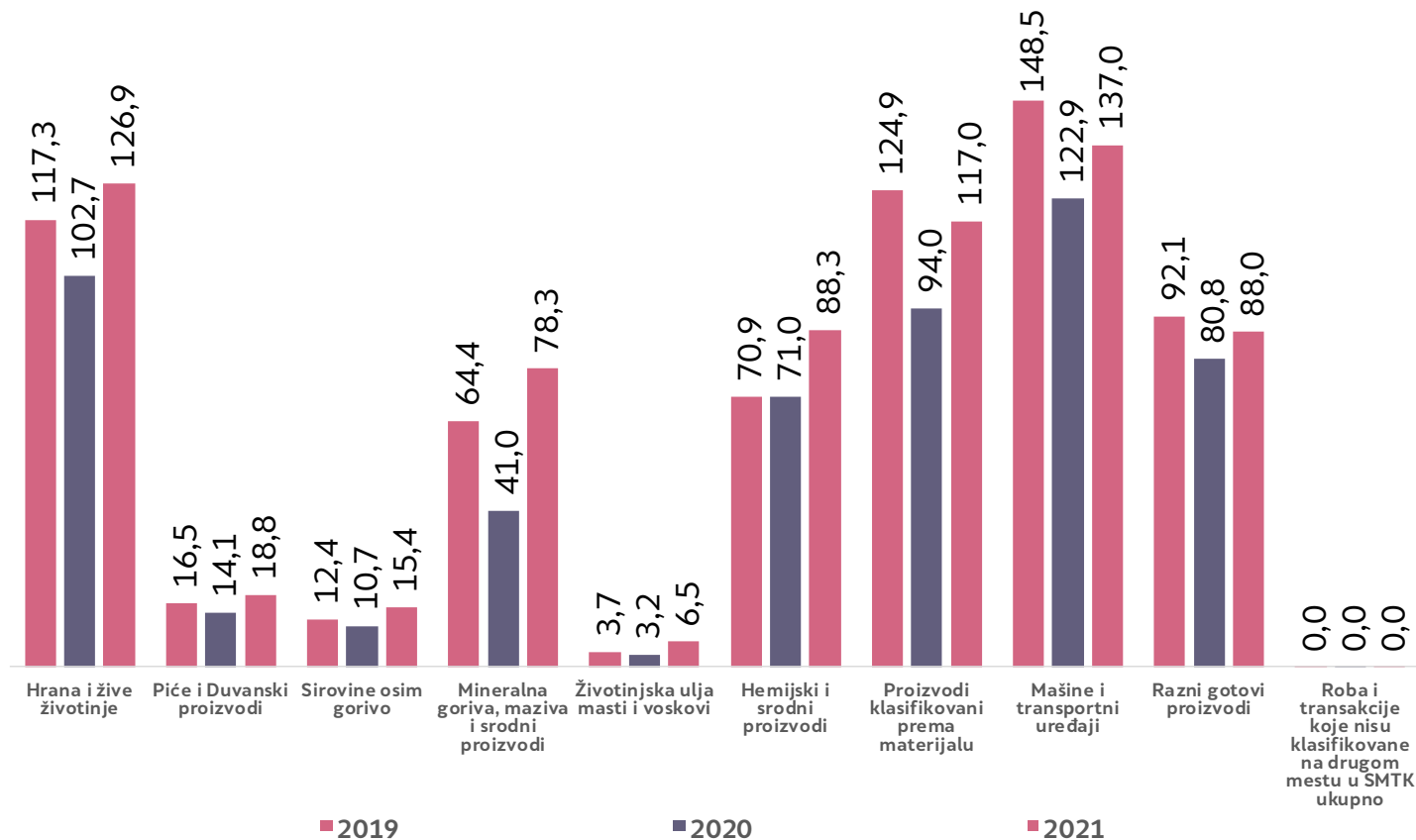
Drugo najznačajnije učešće u uvozu Crne Gore u periodu četvrtog kvartala 2019, 2020. i 2021. godine ima sektor hrane i živih životinja. U periodu četvrtog kvartala 2021. godine ovaj sektor bilježi rast u odnosu na isti period 2019. godine za 9,6 mil. eura ili 8,1% dok u odnosu na isti period 2020. godine bilježi, takođe, rast za 24,2 mil. eura ili 23,6%.

Tabela br. 7 – SMKT uvoz za IV kvartal 2019 – 2021. godine (mil. eura)

Uvoz po robnim sektorima		Kvartal IV			Učešće u ukupnom uvozu		
		2019	2020	2021*	2019	2020	2021*
0	Hrana i žive životinje	117.3	102.7	126.9	18.0%	19.0%	18.8%
1	Piće i Duvanski proizvodi	16.5	14.1	18.8	2.5%	2.6%	2.8%
2	Sirovine osim gorivo	12.4	10.7	15.4	1.9%	2.0%	2.3%
3	Mineralna goriva, maziva i srodni proizvodi	64.4	41.0	78.3	9.9%	7.6%	11.6%
4	Životinjska ulja masti i voskovi	3.7	3.2	6.5	0.6%	0.6%	1.0%
5	Hemijski i srodni proizvodi	70.9	71.0	88.3	10.9%	13.1%	13.1%
6	Proizvodi klasifikovani prema materijalu	124.9	94.0	117.0	19.2%	17.4%	17.3%
7	Mašine i transportni uređaji	148.5	122.9	137.0	22.8%	22.7%	20.3%
8	Razni gotovi proizvodi	92.1	80.8	88.0	14.1%	15.0%	13.0%
9	Roba i transakcije koje nisu klasifikovane na drugom mestu u SMTK ukupno	0.0	0.0	0.0	0.0%	0.0%	0.0%
	Ukupno	650.8	540.5	676.3	100.0%	100.0%	100.0%

Izvor: Uprava za statistiku CG Monstat; *preliminarni podaci

Grafik br. 12– SMKT uvoz za IV kvartal 2019, 2020. i 2021*. godine (mil. eura)

Izvor: Uprava za statistiku CG Monstat; *preliminarni podaci

2.5 DESET NAJZNAČAJNIJIH TRGOVINSKIH PARTNERA CRNE GORE ZA PERIOD 2019, 2020. i 2021. GODINE

Crna Gora najveći nivo trgovinske razmjene u 2021. godini ostvarila je prilikom robne razmjene sa Republikom Srbijom 608,2 mil. eura, što čini oko 20% ukupne trgovinske razmjene Crne Gore. Trgovinska razmjena sa Srbijom u 2021. godini je na skoro istom nivou sa trgovinskom razmjenom u 2019. godini kada je iznosila 608,4 mil.eura. U odnosu na 2019. godinu, u 2021. godini trgovinska razmjena sa Republikom Srbijom je bila veća za 92,3 mil. eura ili 17,9%. Druga zemlja po redosljedu sa kojom Crna Gora ima najveći nivo trgovinske razmjene je Njemačka. Trgovinska razmjena sa Njemačkom je u 2021. godini iznosila 251,5 mil. eura, u 2020. godini 221,4 mil. eura, dok je u 2019. godini iznosila 259,7 mil. eura.

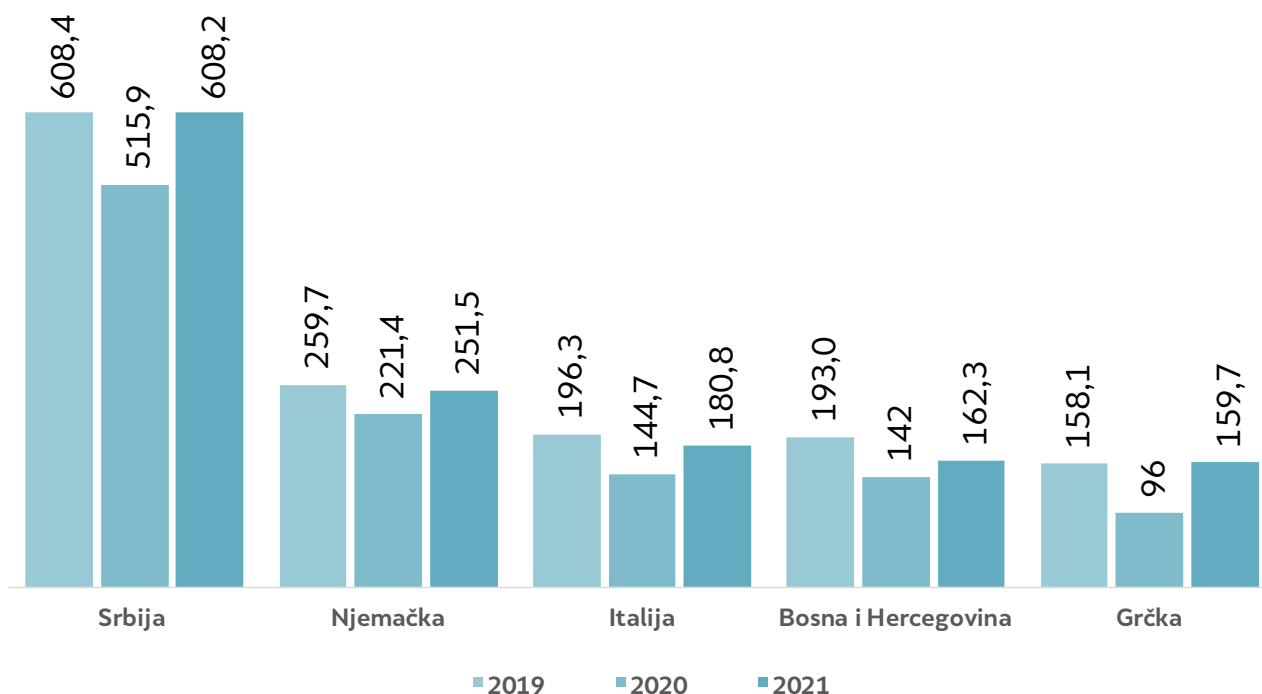
Tabela br. 8– Najveći trgovinski partneri Crne Gore 2019 – 2021. godine (mil. eura)

TRGOVINSKI PARTNERI	Trgovinska razmjena 2019	Trgovinska razmjena 2020	Trgovinska razmjena 2021	Izvoz 2019	Izvoz 2020	Izvoz 2021	Uvoz 2019	Uvoz 2020	Uvoz 2021	Trgovinski bilans 2019	Trgovinski bilans 2020	Trgovinski bilans 2021
Srbija	608,4	515,9	608,2	107,9	101,0	107,3	500,4	414,9	500,9	-392,5	-313,9	-393,6
Njemačka	259,7	221,4	251,5	15,5	17,3	20,3	244,2	204,1	231,2	-228,7	-186,8	-210,8
Italija	196,3	144,7	180,8	11,3	10,2	25,3	185,0	134,6	155,5	-173,7	-124,4	-130,2
Bosna i Hercegovina	193,0	141,7	162,3	29,8	22,4	33,4	163,2	119,4	128,9	-133,4	-97,0	-95,5
Grčka	158,1	96,0	159,7	2,1	4,3	11,2	156,1	91,6	148,5	-154,0	-87,3	-137,3
Hrvatska	153,7	117,9	141,8	3,1	3,0	3,7	150,6	115,0	138,1	-147,6	-112,0	-134,4
Slovenija	80,2	76,6	68,2	25,4	35,8	22,0	54,7	40,7	46,2	-29,3	-4,9	-24,2
Mađarska	69,1	44,4	30,9	45,0	22,5	6,5	24,1	21,9	24,4	20,8	0,6	-17,8
Poljska	63,5	50,0	59,1	13,8	12,1	15,2	49,7	37,9	44,0	-36,0	-25,8	-28,8
Češka	60,9	35,3	43,3	19,7	11,5	11,2	41,3	23,8	32,1	-21,6	-12,3	-20,9
Francuska	60,7	44,8	50,7	1,4	0,6	2,2	59,2	44,2	48,5	-57,8	-43,6	-46,3
Albanija	55,9	52,7	62,7	13,3	13,0	20,0	42,6	39,7	42,8	-29,3	-26,8	-22,8
Austrija	50,2	51,7	36,9	3,1	10,6	2,1	47,1	41,1	34,8	-44,0	-30,4	-32,7
Španija	49,4	44,6	57,6	1,2	0,9	3,8	48,2	43,7	53,8	-47,1	-42,7	-50,0
Holandija	45,1	41,8	50,7	2,4	2,2	1,6	42,8	39,7	49,2	-40,4	-37,5	-47,6
Sjeverna Makedonija	36,0	30,8	36,5	5,4	5,1	4,7	30,6	25,7	31,8	-25,2	-20,6	-27,2
Rumunija	35,0	22,8	30,8	0,6	1,2	0,5	34,4	21,6	30,3	-33,8	-20,5	-29,7
Kosovo	34,9	30,3	32,3	29,4	23,6	23,6	5,5	6,7	8,7	23,9	16,9	14,8
Švedska	18,8	15,2	18,9	3,1	2,4	2,3	15,7	12,9	16,6	-12,5	-10,5	-14,4
Belgija	18,2	18,0	23,8	0,8	0,4	0,4	17,5	17,6	23,3	-16,7	-17,2	-22,9
Bugarska	16,7	11,8	16,0	1,7	0,5	0,8	15,0	11,3	15,2	-13,4	-10,8	-14,4

Izvor: Uprava za statistiku CG Monstat

Ostale zemlje sa kojima Crna Gora ima značajan nivo trgovinske razmijene su Italija, Bosna i Hercegovina, Grčka, Hrvatska i Slovenija. Najznačajniji pad trgovinske razmijene u 2021. godini u odnosu na 2019. godinu zabilježen je sa Bosnom i Hercegovinom, i to za 15,9% ili 30,7 mil. eura.

Grafik br. 13 – Najveći trgovinski partneri Crne Gore 2019 – 2021. godine (mil. eura)

Izvor: Uprava za statistiku CG Monstat

Najznačajniji trgovinski partneri Crne Gore u izvozu su Srbija, Bosna i Hercegovina, Italija, Kosovo i Slovenija. Crna Gora je sa Srbijom ostvarila izvoz u iznosu od 107,3 mil. eura što je na približnom nivou sa 2019. godinom.

Najznačajniji trgovinski partneri Crne Gore u uvozu su Srbija, Njemačka, Italija, Grčka i Hrvatska. Uvoz koji Crna Gora ostvaruje sa Srbijom je u 2021. godini na približnom nivou sa 2019. godinom i iznosi 500,9 mil. eura. Najznačajniji pad primjetan je prilikom uvoza roba sa Italijom, imajući u vidu da je u 2021. godini iznosio 155,5 mil. eura i manji je za 30 mil. eura ili 15,9%.

Zemlje sa kojima Crna Gora ostvaruje najveći nivo trgovinskog deficita u prethodne tri godine su Srbija, Njemačka i Grčka. Trgovinski deficit sa Srbijom u 2021. godini iznosio je 393,6 mil. eura, sa Njemačkom 210,8 mil. eura dok je sa Grčkom 137,3 mil. eura. Posmatrano u odnosu na 2020. godinu najznačajniji rast trgovinskog deficita, Crna Gora bilježi prilikom trgovine sa Grčkom i to za 50 mil. eura ili 57,2%. Kada se posmatra u odnosu na 2019. godinu, u 2021. godini najznačajniji pad trgovinskog deficita zabilježen je prilikom trgovine sa Italijom i to za 43,5 mil. eura ili 25%.

Publikacija predstavlja zajednički rad Parlamentarne budžetske kancelarije Skupštine Crne Gore i Parlamentarne budžetske kancelarije Sobraanja Republike Sjeverne Makedonije.

Stavovi izrečeni u tekstu ne predstavljaju zvaničan stav Skupštine Crne Gore, Sobraanja Republike Sjeverne Makedonije, Vestminsterske fondacije za demokratiju, niti neophodno drugih institucija ili organizacija čiji se podaci koriste za izradu rada.

